

Bazovica, ti predragi si naš dom,
roke slovenske zveste so te dale,
drag spomin na tebe nosil bom,
ponos kvarnerske lepe si obale.
Slavko Arbiter, »Bazovica«

Leto 2008 Trubarjevo leto

Kažipot

Mesečnik slovenske skupnosti na Reki in PGŽ

Ureja uredniški odbor:

Milan Grlica, Dušanka Gržeta, Marjana Mirković, Darko Mohar, Vitomir Vitaz

Podpinjol 43, 51000 Reka, Hrvaška
tel.: 324 321, 215 406, faks: 334 977

Glavna urednica: Marjana Mirković,
marjana.mirkovic@ri.t-com.hr
Tel.: 091 593 6086

Priprava, prevodi in oprema besedil
Marjana Mirković v okviru projekta Si-T

Lektorica Darka Tepina Podgoršek

Izdajatelj:

Slovenski dom KPD Bazovica, bazovica@bazovica.hr

Svet slovenske narodne manjšine Reke

Svet slovenske narodne manjšine PGŽ,

vijece-slo.pgz@ri.t-com.hr

ISSN 1845-5034

Oblikovanje in prelom: Krispin Stock

Tisk: Tiskara Sušak

Tehnično urejanje:

Ri -TaCom, Reka

Mesečnik finančno podpirajo:

Urad Vlade RS za Slovence v zamejstvu in po svetu

Mesto Reka

Primorsko-goranska županija

Svet za narodne manjšine RH

Naklada je 600 izvodov

Na naslovnici: Primož Trubar

Karikatura:

Bojan Grlica

Slovenski dom KPD Bazovica

tajništvo, knjižnica in klubski prostori

torek in četrtek: 12.00-14.00, 18.00-20.00

MePZ - vaje

ponedeljek: 18.00-21.00

Dramska skupina

sreda, po dogovoru

Folklorno-plesna skupina

torek in četrtek: 19.00-21.00

Dop. pouk slovenskega jezika in kulture

ponedeljek, torek in sreda: 18.00-21.00

Planinska skupina

torek: 20.00-22.00

Svet slovenske narodne manjšine Reke

četrtek: 10.00-12.00

Svet slovenske narodne manjšine PGŽ

sreda: 10.00-12.00

Mladinska skupina

druga in četrta sobota: 16.00

www.bazovica.hr/mladinci

d	dogodki december	3
d	dogodki januar	6
n	napoved februar	12
p	pismo iz LIBURNIJE.....	14
i	iz drugih društev in svetov.....	15
n	nespregledano.....	18
a	aktualno.....	19

1. december

Srečanje pevskih zborov 2007, Dolsko
MePZ KPD Bazovica

MePz KPD Bazovica pod v Franja Bravdice se je tudi letos udeležil pevskega srečanja v Dolskem pri Dolu pri Ljubljani. Zapeli so Zajčevu Ave Mario, Kaplanovega Zdomca, dalmatinsko Omili mi u selu divojka in belokranjsko Jurjevanje. Prireditvev je bila posvečena spominu na slovenskega skladatelja Jurija Fleišmana (1818-1874).

M. M

VABIMO NA
**SREČANJE
PEVSKIH ZBOROV
2007**

JURU FLEISMAN
118. april 1878 - 23. marts 1916

Skladbe Jurja Fleishmana črpajo navdih v ljudskem izročilu, so prve in dopolnjevale uspehu, zato so se prijubil pevcom in poslušalcem in nekateri tudi ponarodeali: Ti si uro zamudila. In startek je živel, Kranjski farje, Od železne ceste.... Jurj Fleishman je deloval tudi kot zborovodja, saj je od leta 1853 vodil zbor Krakovski pevci. V Berčevem, pred skladiščeno rojstvo hišo, stoji v spomin na rojaka spomenik, po njem se imenuje tudi kulturno društvo. Naše srečanje pevcev posvečamo spomenu na ustvarjalca, ki je veliko prispel k razvoju zborovskega petja pri nas.

v soboto, 24. novembra
ob 19.00 uri
in
v soboto, 1. decembra
ob 19.00 uri

V KULTURNEM DOMU DOLSKO
Dolsko 55

Jurij Fleišman. Katalog.

16. december

Tradicionalni zimski spominski pohod na Javornik

V nedeljo se nas je zbralo samo devet, ki smo bili pripravljeni kljubovati slabemu in mrzlemu vremenu. Skupaj s člani reškega planinskega društva Duga smo se napotili na tradicionalni zimski spominski pohod na Javornik (1242 m) v bližini Črnega vrha nad Idrijo.

Pohod je potekal po lepem prhkem snegu, ki je v času naše hoje počasi naraščal. Večina popotnikov se je ustavila pri Pirnatovi koči in pričakala nekaj zaljubljenцев gora, ki so se tudi povzpeli na vrh. Zaradi sneženja žal razgled ni bil ravno enkratni, vendar je čudovit pogled na vrhove in bližnja drevesa, ovita v meglo, poplačal ves naš trud. Ob vrnitvi smo bili vsi navdušeni in sestopali smo v krasnem razpoloženju in nepozabnim spominom na lepoto gore, obdano s snegom. Čas do doma je minil, kot bi mignil, kmalu smo se znašli na Delti in se razšli svojim domovom naproti.

Jasmina Dlačić

Na Javorniku. Foto: Ilija Dadasović.

17. december

Slovenski jezik na OŠ Pečine

Učenci, ki so na reški OŠ Pečine za prostovoljno dejavnost izbrali ure slovenskega jezika, so ob koncu leta tudi letos imeli organiziran izlet v Slovenijo. Tokrat so obiskal Naravni park Sečoveljske soline in se sprehodili po Piranu. Novico o tem je poslala ravnateljica šole Irena Margan, tudi vodja pouka v slovenskem jeziku.

M. M.

Irena Margan
Izlet v Slovenijo

Učenci slovenskega pouka pred Tartinijevim spomenikom v Piranu. Arhiv šole.

Ob koncu prvega polletja smo se odpravili na izlet v Piran in ogled Sečoveljskih solin, čeprav je bil ta dan izredno hladen dan in je pihala orkanska burja. Ogledali smo si način pridobivanja soli, izvedeli, zakaj prav v Sečovljah in spoznali orodje, ki se uporablja - prav tako kot v preteklosti. Seznanili smo se tudi z vrstami in s številom tam živečih ptic. Zelo zanimiv je bil podatek, da so se sečoveljski solinarji učili

od solinarjev na otoku Pagu, ki pa so ta način sčasoma opustili, v Sečovljah pa so obdržali klasično pridelavo.

Žal se zaradi burje in mraza nismo popeljali z barko, smo si pa južni del ogledali na video-projekciji.

Naj dodam še eno posebnost naše šole: poleg tega, da smo na Reki edina šola, v kateri se poučuje slovenski jezik, smo prav tako edina, ki je uvedla gospodinjstvo. Učenke so bile navdušene, našli smo prostor, problem pa je postal nakup štedilnika. Zanj smo zaprosili na več naslovov, odzvalo pa se je samo Gorenje - Velenje. Zahvaljujemo se jim, posebej g. Petru Šilcu iz zagrebškega Gorenja, ki se je potrudil za uresničitev naše želje. Posebna zahvala tudi g. Ediju Šuštarju, iz reškega predstavnništva na Reki, ki je vsem učenkam podaril predpasnike in rokavice ...

Štedilnik Gorenja za učenje gospodinjstva.
Arhiv šole.

18. december
Slovenski dom KPD Bazovica
Seja manjšinskih svetov

Svet slovenske narodne manjšine Reke in Svet slovenske narodne manjšine Primorsko-goranske županije sta se ločena sešla na redno sejo.

Sejo sveta na ravni mesta, katerega vseh petnajst članov je obenem tudi v županijskem petindvajsetčlanskem svetu, je vodila predsednica Dušanka Gržeta. Beseda je tekla o finančnem položaju in letošnjih načrtih, ki zaradi skromnih sredstev, s katerimi je svet začel delo, zaenkrat zadostujejo le za redne dejavnosti in kritje stroškov za Kažipot v znesku 20 %. Uradne ure sveta v prihodnje ostajajo ob četrtnih od 12.00 do 14.00 ure. Dušanka Gržeta je udeležencem ob koncu zaželela tudi vse najboljše za praznike

Svet na županijski ravni je imel na dnevnem redu obravnavo finančnega položaja, ki je prejel zadovoljivo oceno, predvsem zahvaljujoč znesku za volilno promocijo in članom, ki so se za vse štiriletno obdobje mandata odrekli mesečni nagradi za delo v prid programskih sredstev. Ta bodo omogočala organizacijo predavanj, redno kritje stroškov za Kažipot v znesku 20 % in morda tudi za izlet v Slovenijo članov sveta ali vsaj obiskovalcev bralnih uric pod vodstvom Jasne Zazijal Marušić. Urednica Kažipota se je kot predsednica sveta zato posebej in iskreno zahvalila naslednjim članom: Jasmini Dlačić, Dušanki Gržeta, Dimitriju Jelovčanu-Bulatoviću, Metki in Marijani Košuta, Barbari, Kristini in Mariji Riman, Daliborju Udoviču, Vasji Simoniču ter Vidi in Gregorju Srdoč.

Zahvalila se je tudi članicam Ljudmili Barbalić, Mariji Birk, Loredani Jurković, Emici Udovič in Marti Vitaz, ki so se odrekle nagradi za prvo obdobje lanskega leta, in sicer v korist tiskanja brošure o Radetu Pregarcu, ki je lani septembra tako izšla kot posebna priloga slovenske revije za scenske umetnosti Maska. Posebne zahvale je bila znova deležna Jasna Zazijal Marušić kot vodja bralnih uric.

M. M.

18. december
Slovenski dom KPD Bazovica
Gori in doli po Škotski

Vodja planinske skupine Darko Mohar je predstavil vtise z nedavnega potovanja po Škotski. Popestril ga je z vrsto svojih zanimivih in lepih fotografij. Obiskovalci so bili predvsem člani planinske skupine in člani obeh svetov, ki so se pred tem sešli na redni seji.

M. M.

Edinburgh. Foto: Darko Mohar.

19. december
KPD Slovenski dom, Zagreb
Dan samostojnosti in enotnosti

Veleposlaništvo RS v RH je v lepih prostorih KPD Slovenski dom v središču Zagreba pripravilo sprejem v počastitev Dneva samostojnosti in enotnosti RS. Zbrane, med njimi tudi številne člane KPD Bazovica, je nagovoril veleposlanik RS v RH dr. Milan Orožen Adamič in med drugim poudaril pomen plebiscita kot prelomnice v razvoju Slovenije, ki jo po uspešni poti čaka tudi pomembno mesto predsedovanja EU, ter vsem čestital ob prihajajočih praznikih. Navzoče sta pozdravila tudi predsednik krovne organizacije slovenskih društev in zagrebškega Slovenskega doma Darko Šonc in zagrebški župan Milan Bandić.

M. M.

Veleposlanik RS v RH dr. Milan Orožen Adamič in Darko Šonc. Foto: M. M.

19. december
Ministrstvo za kulturo RH
Konzervatorski oddelek, Reka

V okviru projekta Dnevi evropske dediščine, za katerega je pobudo leta 1991 dal Svet Evrope, so prireditve na Hrvaškem lani potekale na temo Dediščina v gibanju, namenjeno železnici, da bi tako vsaj nekoliko omilili pogosto zapostavljeno in prezrto vrednost in pomen železnice, ki je svojčas pomenila najpomembnejši dejavnik v hitrejšem povezovanju znanja, ljudi, kulture in običajev.

Pobuda za izbor te teme izhaja iz 145. obletnice železniške proge Zidani Most-Zagreb-Sisak, kar je bil takrat revolucionarni podvig, zaslužen, da je Zagreb leta 1862 postal mednarodno železniško križišče; to je botrovalo tudi razvoju mesta in njegovi nagli urbanizaciji. Razsta-

va, postavljena na panojih, je s fotografijami in načrti med drugim predstavila izgradnjo železniške proge na Hrvaškem. Odprla jo je vodja konservatorskega oddelka Lilian Stošić, med obiskovalci pa sta bila tudi predsednica sveta slovenske narodne manjšine Reke Dušanka Gržeta in občasni sodelavec pri projektih slovenskega manjšinskega sveta na županijski ravni Nenad Labus. M. M.

Dušanka Gržeta in Nenad Labus. Foto: M. M.

20. december
Hotel Bonavia, Reka
Mesto Reka, sprejem

Na povabilo reškega župana Vojka Obersnela se je letošnjega sprejema udeležila tudi Dušanka Gržeta kot predsednica Sveta slovenske narodne manjšine Reke. Priložnost je izrabila za seznanitev ter izmenjavo mnenj s predsedniki in člani drugih manjšinskih svetov na Reki, ki so večinoma soglašali, da bi bilo dobrodošlo znova organizirati koordinacijo manjšinskih svetov na ravni mesta.

M. M.

21. december
Hrvaški kulturni dom na Sušaku
Primorsko-goranska županija, sprejem

Sprejem je pripravila tudi Primorsko-goranska županija, ki je slavila tudi 15. obletnico delovanja. Z bogatim kulturnim programom je potekala v popolnoma zasedeni dvorani Hrvaškega kulturnega doma na Sušaku, slavnostni govor pa je imel župan Zlatko Komadina. Poznejše druženje je tudi tokrat ponudilo priložnost za pogovor urednici Kažipota kot predsednici slovenskega manjšinskega sveta na županijski ravni, predvsem s predstavnikom županije Giannijem Jurasom, pristojnim za vprašanja narodnih manjšin, ter z nekaterimi

manjšinskimi predstavniki. Ti so znova opozorili na nujnost vzpostavitve koordinacije svetov in predstavnikov, kar v minulem mandatu kljub več sestankom žal ni uspelo.

Glede na lokacijo je bil sprejem tudi priložnost za ogled letne razstave reške podružnice Hrvaškega društva likovnih umetnikov z naslovom 60 + 1, postavljene v sosednji galeriji Kortil v istem posloju. Tudi letos na njej sodeluje umetniški fotograf Dragan Karlo D. Došen, član MePZ KPD Bazovica. Tokrat je bil izbran njegov tisk na platnu z naslovom Pater Josip - prečiščenje.

M. M.

Člani in predstavniki manjšinskih svetov, v sredini Gi-anni Juras in urednica Kažipota. Foto: M. M.

26. december

Dan samostojnosti in enotnosti RS

V poslanici ob dnevu samostojnosti in enotnosti je premier Janez Janša med drugim izrazil prepričanje, da je država uresničila vse zunanjepolitične cilje, mednarodna potrditev slovenske uspešnosti pa je predsedovanje Evropski uniji v prvi polovici tega leta.

Premier je poudaril tudi pomen slovenskega jezika, ki je temelj slovenske kulture ter mednarodno priznan in enakovreden znotraj povezave, ter dejal, da je bila samostojna Slovenija na svojem začetku opredeljena kot socialna država in ne kot okolje nebrzdanega bogatenja ozke skupine posameznikov.

Dan samostojnosti in enotnosti je državni praznik RS, s katerim se praznuje razglasitev izidom plebiscita z dne 23. decembra 1990, ko se je kar 93,2 odstotka udeleženih volivcev izreklo za samostojnost in neodvisnost Slovenije. Do septembra 2005 se je praznik imenoval le

dan samostojnosti, pozneje pa je bil dopolnjen z "in enotnosti", ker naj bi ta dan Slovenci pokazali največ enotnosti v svoji zgodovini.

M. M.

26. december

Ri kanal

Mozaik

V oddaji Mozaik reške lokalne TV sta bili tokrat gostji mladi članici KPD Bazovica in obeh svetov, Jasmina Dlačić in Kristina Riman. V krajšem pogovoru sta predstavili dejavnost društva in svetov, spregovorili o jubileju in nedavni proslavi, beseda pa je tekla še o pripravi monografije o društvu, ki jo skupaj pripravljata sestre Barbara in Kristina Riman, izšla pa bo predvidoma letos.

M. M.

31. december

Člani društva za zdravo življenje Trbuhovica iz Prezida so se udeležili delavnice Zavoda za ohranitev naravne in kulturne dediščine Jezer-ski hram v Gornjem jezeru pri Cerknici. Tema srečanja je bila Vrednotenje porečja reke Ljubljanice, katere prvi izvir je pri Prezidu. Društvo Trbuhovica je vključeno v skupni program Slovenije, Madžarske in Hrvaške, ki se financira iz skladov EU. Udeleženci so soglašali, da je treba nameniti večjo skrb ohranitvi narave in odnosu do kraških voda, sicer bi Ljubljano, reko s sedmimi imeni, kaj kmalu lahko začeli imenovati kar reka sedmih septičnih jam, kot je v Novem listu slikovito komentiral novinar Željko Malnar.

M. M.

DOGODKI JANUAR

11. januar

Slovenski dom KPD Bazovica

Podelitev priznanj

Ob nedavnem jubileju je bilo dodeljenih več plaket, priznanj in zahval. Kot smo že objavili, je bila Zlata plaketa za dolgoletno, požrtvovalno in uspešno delovanje dodeljena 26 članom, dvema posthumno. Enajst članov - Slavko Arbitter, Franjo Bravdica, Boža in Jože Grlica, Margita Mirić, Jože Pelozo, Stanislav Požar, Dragica in Drago Rizman, Alojz Usenik in pok. Vinko Žibert -, jo je prejelo 24. novembra na slovesni akademiji na odru HKD-ja, preostali pa na po-

sebnem, prvem letošnjem srečanju, na katerem so bila podeljena tudi preostala priznanja. Za plakete, priznanja in zahvale je članom čestital in jim jih izročil predsednik KPD Bazovica Vitomir Vitaz. Podelitev je spremljal krajši nastop plesne skupine, ki jo vodi Iva Valčič. Zatem je ob zakuski sledilo družabno srečanje ob zvoku harmonike, nekateri pa so se tudi zavrtili.

M. M.

Zlata plaketa za dolgoletno, požrtvovalno in uspešno delovanje:

Edvard Gergolet (posthumno)
Bojan Grlica
Milan Grlica
Nataša Grlica
Zdenka Jelovčan
Loredana Jurković
Bogdan Kertelj (posthumno)
Sonja Ogrinc
Marijo Pangos
Boris Rejec
Sonja Kern - Svoboda
Marjana Travner
Danilo Troha
Marta Vitaz
Vitimir Vitaz

Dolgoletni gospodar poslopja Slovenskega doma, pok. Edvard Gergolet. Osebni arhiv.

Srebrno plaketo za dolgoletno, požrtvovalno in uspešno delovanje so prejeli:

Vladimir Biljčević
Marija Raukar
Lucia Sinčič
Oskar Tibljaš

Vladimir Biljčević Bucu. Foto: M. M.

Bronasto plaketo za dolgoletno, požrtvovalno in uspešno delovanje so prejeli:

Ljudmila Barbalič, Marija Birk, Frane Cvitan, Jasmina Dlačič, Marija Donadič, Dragan Došen, Blanka Fabijanič, Tanja Fučak, Andrej in Martina Grlica, Vladimir Gruden, Marijana Košuta, Marija Maržič, Marjana Mirković, Nataša Roviš (posthumno), Jasna Tota, Emica Udovič in Amalija Volk.

Priznanje za dolgoletno, požrtvovalno in uspešno delovanje so prejeli:

Diana, Ivana, Petra in Mario Aničič, Milena in Đilio Arbula, Mirjana in Terezija Brumnjak, Marija Čekada, Emilija Cvetković, Bogomira in Juraj Darapi, Zora Gergolet, Dušanka in Tomaž Gržeta, Ivan Harej, Stanko Hrženjak, Mirjana in Bosiljko Kasič, Boris Lipovac, Arsen Maračič, Andrej in Darko Mohar, Danica Rajh, Jožica Rejec, Barbara in Kristina Riman, Helena, Lorina, Maja in Dragič Rosič, Dalija Roth, Vida Srdoč, Maja in Božica Stankovič, Ivica in Boris Tota in Rozalija Usenik.

Marija Čekada in Jožica Rejec. Foto: M. M.

Priznanje za uspešno aktivno delovanje so prejeli:

Felina in Ida Anić, Jadranka in Zoran Bistričič, Zinka Božiček, Bojan Cvetković, Ljubica Cvijanović, Mirjana in Stojan Dragaš, Simon Gregorn, Kristina Karabaić, Manuela Ključarić, Metka Košuta, Ana Lipovac, Mira in Zoran Lovrović, Jasna in Ivo Marušić, Lidija Mohar - Tuškan, Vedrana Mohorovičič, Ivona Novaković, Klara Oković, Marija Omerza, Milica Pejović, Ira Petris, Jasna, Vojko in Damjan Pipan, Đurđa in Evald Robić, Marija in Boris Rumac, Sanja Skoki, Mira Srdoč, Marta Šnajdar in Tea Tadej.

Boris Rejec, Jasna Zazijal Marušić in Istog Žorž. Foto: M. M.

Zahvalo za uspešno sodelovanje so prejeli:

Dimitrij Bonano, Aleksander Boštjančič, Franc Gombač, Andrej Jelačin, Ilija Dadasović, Vinco Klovhar, Ljudmila Ličen, Irena Margan, Bojan Metelko, Rudolf Šimac, Krispin Stock, Edo Stojčić in Istog Žorž.

To priznanje so prejele tudi naslednje organizacije, društva in ustanove:

Amatersko športno društvo SK Devin, Društvo Sinjali - Baška, reški Balinarski klub Novi list, DPD Svoboda Loška dolina iz Starega trga pri Ložu, SKD Dr. France Prešeren iz Šibenika, Društvo Slovencev Labin, Oddelek za kulturo in Urad Mesta Reke, Javni sklad za kulturne dejavnosti Ljubljana in Ilirska Bistrica, KD Franc Bogovič iz Dobove, KD Miklavž pri Ormožu, KD Žarek iz Brežic, KD Drežnica, KPD Stoperce, KTD Kulturnica Gaberke, KUD Delnice, Kvarter Bratje Boštjančič iz Ilirske Bistrice, MePZ Iskra iz Kranja, MePZ Ivan Cankar iz Vrhnike, MPZ Lira iz Kamnika, Novi list z Reke, planinska društva Duga, HPT Učka in Kamenjak z Reke ter Opatija, Snežnik iz Ilirske Bistrice, SPD Trst in Lipa iz Bazovice pri Trstu, Radio Rijeka, italijansko kulturno društvo Fratellanza in ŠD Sloga iz Bazovice pri Trstu, Slovenska izseljenška matica iz Ljubljane, Slovensko združenje iz Kaknja, SKD Triglav iz Splita, SKD Lipa iz Dubrovnika, SKD Lipa iz Zadra, SKD Istra iz Pulja, SKD Slovenski dom iz Karlovca, SKD Snežnik iz Lovrana in SKD Stanko Vraz iz Osijeka, Tabor slovenskih pevskih zborov Šentvid pri Stični, Veleposlaništvo RS v RH v Zagrebu, Združenje pevskih zborov Primorske, ZIK Črnomelj, ZKD Dolško občine Dol pri Ljubljani, ZKD Cerknica in ŽPZ Svoboda Vižmarje - Brod.

Druženje je spremljala vesela glasba.

Foto: M. M.

Skupno je bilo dodeljenih 137 vseh priznanj, kar glede na več kot dva tisoč evidentiranih in več kot sto aktivnih članov ne preseneča, tako kot ne izjava z odra, da je bila odločitev nehvaležno delo. A ne glede na to se zdi - glede na desetletje in pol dolg spomin urednice - težko razumljivo, da je bila prezrta izredno pomembna vloga dolgoletne kulturne referentke, od mladih let vključene v več skupin in aktivne vse do prezgodnje smrti leta 2002,

pok. Gabrijele Babić, profesorice angleščine na reški italijanski gimnaziji. Pri pripravi besedil za napovedi in proslave v društvu je pok. Gabrijele Babić v sedemdesetih letih nasledila njegovo utemeljiteljko Zoro Ausec ter s svojim bogatim besednim zakladom maternega jezika in umetniškim smislom za improvizacijo dobri dve desetletji močno zaznamovala vse proslave v društvu, njen prepoznavni jezik pa je z odra slišati še danes. Podarila nam je dragoceno dediščino.

M. M.

Pok. Gabrijele Babić in Darko Rejec v predstavi Klopčeve igre Mati, 1978. Arhiv Alojza Usenika.

13. januar Izlet planinske skupine v Istro

Kljub določenim organizacijskim težavam smo zadržali tradicijo in se na prvi izlet v letu odpravili v Istro. Letos nas ni bilo veliko, komaj enajst, tako da ni bilo avtobusa in ni nas čakal harmonikar na kmečkem turizmu. Za nameček še vremenska napoved ni bila dobra, kazalo je na dež. Izlet je vseeno bil lep. Takoj za predorom skozi Učko smo se spustili v Velo (nekateri rečejo Vranjsko) drago. Tektonska usedlina v apnencu, ki ga je razjedla še voda, obiskovalca pričaka z nenavadno obliko sten: stolpi, okna, previsi. Vela draga se začneja takoj pri vходу v predor z istrske strani, končuje pa pri vasi ci Vranja v Boljunskem polju. Ker je bila zima precej deževna, je po zgornjem delu drage tekkel lep in nad petdeset metrov visok slap. Kljub slabemu dežju in burji je pohod skozi drago kar trajal. Fotoaparati se bili nenehno v uporabi, saj nas je obkrožala prekrasna narava. Stolpi in skale Vele drage so v svetu alpinizma že dobro znani in v tridesetih letih minulega stoletja so tam plezali svetovno znani alpinisti. Med njimi je bil tudi Tržačan Emilio Comici, po katerem

je dobil ime eden od stolpov. Velo drago seka na dve polovici železniška proga iz Lupoglava za Plomin.

Zatem smo obiskali še srednjeveško mesto Boljun z ostanki trdnjave. V njem je od petnajstega do konca sedemnajstega stoletja živelo več kot 130 družin, danes pa je tam le 30 prebivalcev. Lepa cerkev svetega Jurja, mestece, ki še vedno živi življenje istrske notranjosti, in krasni razgledi proti Učki, Čičariji in Boljunskem polju so zelo navdihujoče delovali na planince fotografe. Upajmo, da bodo lepi posnetki končali na kakšni razstavi. Izlet smo nadaljevali do vasi Kotle ob reki Mirni. Ime je dobila po apnenčasti skali, v katero so slapovi in brzice izdoblili korita in luknje v obliki kotlov. Nekoč sta tu stala dva mlina, eden je popolnoma propadel, drugi še stoji, dela pa ne več. Kaže, da ga čaka usoda prvega. Nekaj hiš v tipični istrski arhitekturi je skoraj v celoti zrušenih, nekatere pa so obnovljene. Dvigalo v vasi priča, da se nekaj le dela in da se vanjo vrača življenje. Upajmo, da obnova ne bo uničila arhitekture, ki so jo zapustili predniki. Tudi tu so fotografi imeli kar precej dela. Za konec smo pokosili v bližini Roča in kmalu se je stemnilo. Domov smo prišli polni novih doživetij in vtisov. Istra res ima svojo moč.

D. M.

Kotle, slap Mirne in mlin. Foto: D. M.

16. januar Mestni muzej, Reka Vodnjak Francesca Robbe v Ljubljani Predavanje

V okviru medfakultetnega sodelovanja je v Mestnem muzeju na Reki tokrat gostoval prof. Matej Klemenčič s Filozofske fakultete v Ljubljani. Na povabilo Oddelka za umetnostno zgodovino reške Filozofske fakultete in Društva umetnostnih zgodovinarjev Reke, Istre in Hrvaškega primorja se je odzval z zelo zanimi-

vim predavanjem Vodnjak Francesca Robbe v Ljubljani.

Robbov vodnjak, znan tudi kot vodnjak treh rek - Save, Ljubljanice in Krke -, je bil postavljen pred Mestno hišo leta 1751 na pobudo ljubljanskega župana Jurija Ambroža Kapusa. Vodnjak je najkakovostnejši kamnit javni vodnjak iz sredine 18. stoletja na prostoru med Benetkami in Dunajem. Nad stopnicami je vodni bazen v obliki triperesne deteljice, sredi njega je nad kamnito podnožje dvignjen tristranski obelisk, ki ga objemajo tri simbolne poosebljene skulpture in številne dekoracije.

Prof. Klemenčič nam je predstavil nastanek vodnjaka, dejavnike njegove ogroženosti in probleme prenove.

Duška Gržeta

Robbov vodnjak. Foto: www.ff.uni-lj.si

Lani 250. obletnica Robbove smrti

Svet slovenske narodne manjšine Mesta Zagreb je v okviru programa Slovenska in hrvaška kultura v stiku, ki naj bi, kot piše na spletni strani www.slovinci.hr, oblikoval skupino mladih raziskovalcev za spremljanje razvoja in raziskovanje zgodovine slovenstva na Hrvaškem, med drugim napovedal zanimivo temo: družbene razmere Slovencev in Hrvatov na obmejnem območju v Italiji, Avstriji, Sloveniji in na Hrvaškem v 18. stoletju, vez pa naj bi sledila delom velikega baročnega kiparja Francesca Robbe. Od smrti umetnika, ki je s svojimi umetninami zaznamoval umetnostnogo zgodovinsko dediščino tega prostora, je lani minilo četrto stoletje, njegovemu spominu pa se bo svet

poklonil v začetku tega leta, z manjšo zamudo pri organizaciji razstave. Ustvarjalnost tega umetnika, ki je umrl v Zagrebu in je tam tudi pokopan, bo predstavljena v okviru življenjskih razmer 18. stoletja na območju, kjer je deloval.

M. M.

19. januar
Slovenski dom KPD Bazovica
Bralne urice

Na prvem letošnjem srečanju smo dedka in babici ter mladi mamic v navzočnosti občinstva - šestih potomcev slovenskega rodu - na kratko seznanili s potekom (dvakrat mesečno) in predvideno vsebino bralnih uric. V imenu organizatorja, Sveta slovenske narodne manjšine Primorsko-goranske županije, je kot njegova predsednica obiskovalce pozdravila urednica Kažipota in obljubila programsko sodelovanje z gosti iz Slovenije. Članica sveta Jasna Zazijal Marušič, ki bo vodila bralne urice, je otrokom napovedala tudi nastop na odru. Ob tej priložnosti pa sta se najmlajša med njimi, Eva in Miron - sicer v varnem naročju mame Kristine -, opogumila pokazati, kaj znata, ter zapela pesmico Semafor.

M. M.

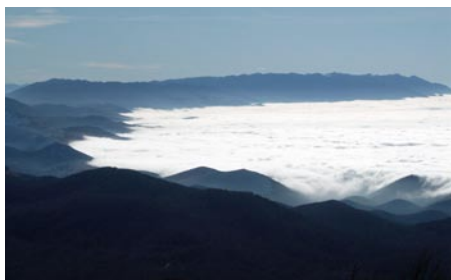
Jasna z najmlajšimi, mamicama, babicama in dedkom. Foto: M. M.

20. januar
Darko Mohar: Zimski pohod na Viševico

Na zimskih pohodih na Viševico, ki jih tretjo nedeljo v januarju že več let organizira PD Strlež iz Crikvenice, je planince do zdaj spremljalo različno vreme in različne okoliščine: dež, močno sneženje, orkanska burja, sneg, led, blato, megla na vrhu. Na letošnjem-

mu pohodu je končno zasijalo sonce, vetra ni bilo, pa še snega le za vzorec na severovzhodni strani hriba. Dan, ki je poplačal vse napore in vztrajanje pri pohodih v prejšnjih letih. Razgled z vrha pa tak, ki se v primorskih krajih redko doživi: Učka, vrhovi Gorskega kotarja, Snežnik, Kamniške Alpe, Karavanke, Julijske Alpe in daleč daleč Dolomiti, pa tudi Velebit in Lika na drugi strani. Samo morja ni bilo nikjer. Prekrito je bilo z drugim morjem, morjem megle, iz katere so bližnji hribi izstopali kot otočki. Tisti pravi otoki - Krk, Lošinj, Cres, Rab in drugi - pa so se potopili v megli.

Planinci KPD Bazovica smo se tudi letos pohoda udeležili skupaj s člani PD Duga. Skupno se je precej napornega pohoda - do vrha je namreč poltretja ura kar strmega vzpona - udeležilo več sto planincev. Na vrhu smo zato kar dolgo uživali na soncu. Po končanem pohodu smo se srečali s starimi prijatelji iz reških in drugih primorskih društev, pa tudi iz ljubljanske Matice, ki jih je vodil Stane Soklič, pred leti naš gost v društvu s predavanjem o pohodu v Črno goro. Z njimi in številnimi drugimi planinci iz raznih krajev Hrvaške smo pri planinskem domu Vagabundo na Ravem izmenjevali izkušnje, kramljali in uživali v lepem in kar toplem dnevu. Ob odhodu smo se člani vseh skupin poslovili z „Na svidenje naslednje leto“.

Velebit nad morjem megle. Foto: D. M.

Na vrhu Viševice. Foto: D. M.

Med številnimi napovedanimi dogodki v počastitev 500. obletnice rojstva vodilnega slovenskega reformatorja in začetnika slovenskega knjižnega jezika Primoža Trubarja je bila januarja odprta razstava z naslovom Vsem Slovincem. Svoje potovanje po Sloveniji je začela z gostovanjem v hramu slovenske demokracije, kot so zapisali v vabilu, Državnem zboru RS, in na povabilo poslanke Alenke Jeraj. Izredno zanimiva razstava v organizaciji podjetnega Zavoda za kulturo in turizem Parnas iz Velikih Lašč, ki je bila prvič odprta v KPD Bazovica na Reki oktobra lani, bo do konca meseca na ogled v predverju velike dvorane DZ.

Zbrane na slovesnosti je nagovoril predsednik DZ dr. France Cukjati in med drugim dejal, da je bil Trubar velik teolog in mislec, ki je ubral revolucionarno, svobodno pot. O Trubarju je spregovoril tudi odličen poznavalec in dolgoletni vodnik po njegovi domačiji Andrej Perhaj in med drugim poudaril, da je Trubar v Katekizmu prvič uporabil ime naroda in s tem postavil temelje slovenski narodni zavesti. Perhaj je končal z besedami, da je "Trubar svoje naredil, sedaj je čas na nas." Barbara Pečnik je zatem predstavila razstavo, katere prvi del je namenjen Trubarjevemu življenju in delu, drugi pa nastanku in razvoju knjige. Povezuje ju skulptura, delo kiparja Aleksandra Arharja, ki je spominski kipec ob tej priložnosti podaril predsedniku DZ dr. Cukjati. Potovanje razstave po različnih krajih, kjer je Trubar živel in ustvarjal, pa je napovedala direktorica zavoda Parnas Metka Starič. Naj dodamo, da razstavo tokrat spremlja tudi lepo oblikovan, zanimiv in vsebinsko informativen katalog, objavljen v slovenskem, hrvaškem, italijanskem in nemškem jeziku. Besedilo zanj je napisala Barbara Pečnik, uredila pa ga je Metka Starič. Na ogled je tudi v društvu.

V kulturnem programu je nastopil Mladinski pevski zbor OŠ Primoža Trubarja iz Velikih Lašč pod vodstvom Majde Kokošinek, navzoč pa je bil tudi upravičeno ponosen ravnatelj Edi Zgonc.

Slovesnosti sta se na povabilo zavoda Parnas udeležili tudi obiskovalki z Reke, prevajalka Vida Srdoč in urednica Kažipota, obisk v slovenski prestolnici pa pozneje - na prijazno po-

vabilo dr. Jedert Vodopivec, vodje Centra za konserviranje in restavriranje gradiv na papirju in pergamentu - izrabili tudi za ogled znane Grubarjeve palače, v kateri ima svoje prostore Arhiv Slovenije. Za spomin sta prejeli tudi lepo oblikovan vodnik Arhiva Slovenije, izdan leta 1993.

M. M.

Andrej Perhaj: "Trubar je svoje naredil, sedaj je čas na nas." Foto: www.dz-rs.si

Predsednik DZ RS France Cukjati s kipcem, v ozadju Metka Starič. Foto: www.dz-rs.si

Zaslужne za razstavo: Barbara Pečnik, Metka Starič in poslanka Alenka Jeraj. Foto: M. M.

22. januar
Slovenski dom KPD Bazovica
Pohod na Triglav 2007

Vodja planinske skupine Darko Mohar je na predavanju, obogatenem z diapozitivi, predstavil lanski pohod planinske skupine na Triglav. Med obiskovalci predavanja so bili večinoma člani planinske skupine, za katere je bila to nova priložnost za obuditev spominov, pa tudi za prepričevanje preostalih navzočih, ki na Triglavu še niso bili, da se pohoda na najvišji slovenski vrh udeležijo kdaj v prihodnje. Vsem, ki si zaradi starosti tega ne morejo več privoščiti, pa, kot pravi dolgoletni član društva Alojz Usenik, zadovoljen s predstavljenim, zadostujejo takšna poučna, informativna in zanimiva predavanja.

M. M.

Triglav. Foto: Darko Mohar.

h NAPOVED FEBRUAR

1. februar
Črnomelj,
15 let Društva slovensko-hrvaškega
prijateljstva

Društvo slovensko-hrvaškega prijateljstva bo 15. obletnico delovanja počastilo s slavnostno prireditvijo v prostorih OŠ Mirana Jarca v Črnomlju. Dogodek bo potekal v sodelovanju s tamkajšnjo občino in podjetjem RIC, Bela krajina. Napovedal ga bo pozdravni nagovor črnomaljskega župana Andreja Fabjana in dr. Boža Dimnika, predsednika DSHP in tudi častnega konzula RH v RS. V bogatem kulturnem programu bodo nastopili gostje iz Hrvaške - operna pevka Ivanka Boljkovac, Tamburaši iz Duge

Rese in klapa Forum iz Zadra - ter izvajalci iz Slovenije: Alenka Gotar, pevec Vlado Kreslin, ansambel Čuki, folklorna skupina Oton Župančič iz Vinice, srečanja pa se bo udeležila tudi Slovenka leta 2007 dr. Metka Zorc.

Kot posebna gosta in v središču pozornosti bo sta gotovo predsednika RS in RH, dr. Danilo Türk in Stjepan Mesić, zato bo prireditve po vsebini presegala pomen proslave, njuna navzočnost na obmejnem območju sosednjih držav pa, kot meni organizator, okrepi upanje za poglobljanje in utrjevanje prijateljskih, gospodarskih, kulturnih, športnih in nasploh dobrih odnosov med sosedama. M. M.

BRALNE URICE

2. in 16. februar, 10.00

Bralne urice bodo 2. in 16. februarja ob 10.00 uri. Organizator je Svet slovenske narodne manjšine Primorsko-goranske županije, enourna srečanja pa bo tudi letos vodila članica sveta Jasna Zazijal Marušić, po poklicu sicer dipl. ing. kemije, polna dobre volje ter spominov in ljubezni do slovenske otroške in mladinske literature ter filma. Na srečanjih z najmlajšimi bo znova sodelovala tudi članica sveta in društva, Loredana Jurković, dolgoletna pevka v zboru in igralka v dramski skupini, pri pripravi za nastope na odru pa je pričakovati pomoč in dragocene nasvete neutrudnega gledališčnika Alojza Usenika, ki se je povabilu prijazno odzval.

Prva ura bo namenjena ogledu priljubljenega slovenskega filma Kecek, druga pa bo napovedala spoznavanje nekaterih biseroz slovenske otroške literature, kot so Mehurčki, Pedenjped, Zvezdica zaspanka in Maček Muri. M. M.

Zvezdica zaspanka Franeta Milčinskega-Ježka je ena najbolj priljubljenih slovenskih knjig. Na sliki je skrajšana izdaja z ilustracijami Gorazda Vahna.

7. februar, 19.00

Pavle Kozjek

Osemtisočak v enem zamahu

Znani slovenski alpinist Pavle Kozjek bo predstavil novo predavanje z naslovom Osemtisočak v enem zamahu, ki govori o vzponu na Čo Oju. Med številnimi priznanji, ki jih je prejel v svojih treh aplinističnih desetletjih doma in na tujem, je na prvem mestu lanska nagrada občinstva na najprestižnejši alpinistični podelitvi v svetu, Zlatem cepinu. Dodeljena mu je bila za prvi zabeležen dosežek v svetu: v enem zamahu preplezano novo smer na himalajski osemtisočak. Obiskovalci predavanja, ki ga organizira planinska skupina, se bodo ob diapozitivih seznanili tudi z drugimi Kozjakovimi plezalskimi podvigi v celoti in najvidnejšimi dosežki, kot so osvojeni vrhovi Cerro Tore, kar pet osemtisočakov in vzpon v Andih julija lani. D. M.

13. februar, 18.00

Univerza na Primorskem, Koper
Fluminensia Slovenica, predstavitev

Odmevno študijo o reških Slovencih Fluminensia Slovenica, ki je izšla lani v založbi reškega ICR-a, sozaložnik pa je Slovenski dom KPD Bazovica, bo avtor dr. Irvin Lukežič predstavil tudi v Kopru. Moderatorica srečanja bo njegova pobudnica dr. Karmen Medica, poleg asistentke na fakulteti za humanistične študije Vladke Tucović pa bosta sodelovala tudi vodja dramske skupine KPD Bazovica Alojz Usenik z Gregorčičevo pesmijo, posvečeno Josipu Gorupju, in urednica Kažipota, ki bo na kratko predstavila dejavnost slovenske skupnosti na Hrvaškem. M. M.

16. februar, 19.00

Slovenski dom KPD Bazovica
Kulturni praznik

Program v počastitev praznika kulture 8. februarja bo društvo tudi tokrat pripravilo v sodelovanju z zvezo kulturnih društev iz Ilirske Bistrice, nastopili pa bodo tudi MePZ KPD Bazovica pod vodstvom Franja Bravdice ter plesna skupina, ki jo vodi Iva Valčič in člani dramske skupine pod vodstvom Alojza Usenika.

Med gosti iz Ilirske Bistrice bodo sodelovali priljubljeni recitator Franc Gombač s poezijo Otona Župančiča, v glasbenem delu pa bodo zapela dekleta pevske skupine Kalina iz Kosez pri Ilirski Bistrici, ki jih vodi Janja Konestabo. M. M.

Kulturno-prosvetno društvo Snežnik iz Lovrana je tudi lansko leto končalo z glasilom, Liburnijsko prilogo, v kateri je vsebino v glavnem izpolnil njegov predsednik Vasja Simonič in tako ohranil spomin na dogodke v društvu in svetu slovenske narodne manjšine Občine Lovran. Med drugim tudi poziva člane k sodelovanju pri glasilu, ki ima zagotovljeno finančno podporo Urada Vlade RS za Slovence v zamejstvu in po svetu. Lahko bi izhajalo dvakrat letno in pomenilo pričevanje sedanjega časa o Slovencih v Lovranu ter dokument za poznejši naraščaj. Priloga je tokrat bogatejša za strani s pogledom v zgodovino tega lepega mesteca ob Kvarnerju in z zanimivimi recepti izkušenih lovranskih kuharic slovenskega rodu. Društvo je decembra pripravilo tudi redno letno srečanje.

M. M.

Liburnijska priloga. Foto: Vasja Simonič.

Redno letno srečanje članov Snežnika

Letos smo se v začetku decembra znova, že četrtrič, v naših prostorih dobili Slovenci Lovrana, člani SKD Snežnik in drugi prijatelji. Kot to postaja že tradicija, smo ob tej priložnosti organizirali razstavo slik. Tokrat je gostoval reški umetnik profesor Dejan Dinič, ki je na ogled postavil istrske in primorske motive, izdelane v tehniki akvarela in pastela. Nato nas je razveselil še naš vedno dragi gost, Alojz Usenik z Reke, z recitacijo pesmi Zdomec Slavka Arbutra, na koncu pa je zapela še lovranska klapa, sicer v okrnjeni sestavi, a nas to ni nič motilo,

ker smo tudi mi peli zraven. Za postrežbo je poskrbela Ivanka Štanc, pa je druženje v prijetnem vzdušju trajalo do pozne ure.

Dejan Dinič, profesor pedagogike, se kot član likovnih društev z Reke in iz Zagreba s slikarstvom ukvarja že več kot 20 let. Razstavljal je na številnim skupinskih in dvajsetih samostojnih razstavah, sodeloval je tudi v več slikarskih kolonijah. V slikah raziskuje toplino in mehko-bo primorskih motivov ter v nežnih rumenozelenih in rjavih barvnih odtenkih obuja spomine na pozabljene trenutke mladosti, obiske pri stari mami in omamne vonje v njeni bližini, po sveže pečenem kruhu, pokošeni travi ...

Vasja Simonič

Podlaga za vabilo je slika Dejana Diniča.

Vasja Simonič in Dejan Dinič. Arhiv SKD Snežnik.

Ivanko Štanc z domačo potico.

Foto: Vasja Simonič.

V ozračju novih schengenskih pravil je 27. decembra na obmejnem območju med Hrvaško in Slovenijo, mejnima prehodoma Prezid in Babno Polje, potekalo srečanje, ki ga vodilni predstavniki lokalnih oblasti Čabra in občine Loška dolina že tradicionalno pripravljajo v času okrog božiča. Marijan Filipović in Janez Sterle sta tudi ob tej priložnosti izrazila zadovoljstvo z dobrim sodelovanjem, v prihodnje pa se bosta še zavzela za njegovo krepitev v luči novih pravil in v prid čim boljšega sožitja med prebivalstvom z obeh strani meje, k čemu naj bi pripomogel tudi nedavno podpisani sporazum o sodelovanju na področju vodne zaščite.

M. M.

IZ DRUGIH DRUŠTEV IN SVETOV

Kulturni praznik kot osrednja prireditev v društvih pozornost navadno nameni tudi posebnim obletnicam. Letos, v Trubarjevem letu, bo to ponekod tudi priložnost za počastitev spomina na začetnika slovenskega knjižnega jezika.

SKD Lipa, Dubrovnik

Zelo slovesno bo v Dubrovniku; tam SKD Lipa, ki vsako leto v tem času pripravlja prireditev Kulturni most prijateljstva, tokrat napoveduje proslavo dvojnega jubileja, saj bodo s predavanjem 500 let Primoža Trubarja in 500 let Marina Držića počastili spomin tudi na velikana hrvaške književnosti. O Trubarju in Držiću ter njunem pomenu za oba naroda bosta spregovorila znana književnika, gost iz Ljubljane Boris A. Novak in član društva, dubrovniški akademik Luko Paljetak. Dogodek, ki ga bo s priložnostnim nagovorom napovedala predsednica Lipe Barbara Njirić, obogatil pa pester kulturni program, bo potekal v mestni knjižnici v Dubrovniku. M. M.

SKD Lipa, Buzet

Spominu na Trubarja se bodo s kulturnim večerom poklonili tudi v SKD Lipa v Buzetu. V tamkajšnjem muzeju bo o njem spregovorila predsednica društva Draga Klarić, odprli bodo razstavo keramike z naslovom Ogljenice Mirele Križanić iz izolske galerije Arka, na kateri bodo na ogled istrske ogljenice, s katerimi so si včasih ogrevali roke, posteljnino in še marsikaj. Umetnica, ki je zanje prejela tudi certifikat

Obrtne zbornice Slovenije za izvirni izdelek umetnostne obrti, jih je poslikala s tipičnimi lokalnimi motivi. Kot je povedala podpredsednica društva Smilja Marinac, bo večer v istrskem duhu s svojim nastopom nadaljeval znani raziskovalec in izvajalec istrske glasbene dediščine Emil Zonta, obogatila pa skupina Kantadori.

M. M.

SKD Lipa, Zadar

Društvo Lipa v Zadru, ki še vedno nima svojih prostorov, bo kulturni praznik proslavilo v mestni knjižnici, kulturni program pa bodo pripravile članice same. Pred tem bo potekala še redna letna skupščina društva. Po besedah predsednice Darje Jusup je osrednja pozornost letos namenjena organizaciji prve slikarske kolonije v bližnjem Turnju, ki jo maja pripravljajo v sodelovanju z aktivnim članom, slikarjem Jožetom Arzenškom in likovno skupino SKD Triglav iz Splita. Obseg načrtovanih dejavnosti je seveda odvisen od finančne pomoči oz. odobrenih sredstev za leto 2008 na razpisu Urada Vlade RS za Slovence v zamejstvu in po svetu, na katerega še niso prejeli odgovora.

Darja Jusup, tudi predstavnica slovenske narodne manjšine v Zadru, je povedala, da so na ravni mesta oblikovali manjšinsko koordinacijo, ki bo v prihodnje prevzela del dejavnosti, za katero je bilo doslej pristojno predstavništvo Organizacije za varnost in sodelovanje v Evropi. To je po enajstih letih nadzorovanja procesa demokratizacije, pravne države in človekovih pravic na Hrvaškem ob koncu minulega leta zaprlo predstavništva, obdržalo je le urad v Zagrebu.

M. M.

SKD Istra, Pulj

SKD Istra v Pulju bo kulturni praznik proslavilo v Domu braniteljev. Program, v katerem bodo obudili tudi spomin na Trubarja, namenjen pa bo skupnemu praznovanju s člani Društva Slovencev iz Labina in SKD Oljka iz Poreča, bo napovedal nastop pevske skupine SKD Istra Encijan pod vodstvom Paole Stermotic, nastopili pa bodo tudi gostje iz Slovenije, moški oktet Vitis iz Metlike. Večer bo povezovala tajnica Jasmina Ilič Draković, ki je tudi napovedala, da bo društvo letos znova organiziralo Dneve slovenske kulture, tokrat posvečene Trubarju. Potekali bodo aprila, osrednji dogodek tridnevne prireditve pa bo odprtje izjemno zanimive razstave, posvečene Trubarju, z naslovom Vsem Slovincem, katere avtor je Zavod za kulturo

in turizem Parnas iz Velikih Lašč. V okvir razstave, ki jo spremlja izčrpen in lepo oblikovan katalog, sodi tudi predavanje Andreja Perhaja, odličnega poznavalca Trubarja. Za predavanje je tudi v Pulju veliko zanimanje, zlasti zaradi izrečenega navdušenja in številnih pohval članov reške Bazovice; tam je razstava oktobra lani začela svojo pot po krajih, kjer je Trubar živel in ustvarjal, zaradi izrednega zanimanja pa bo na ogled tudi drugod. M. M.

SKD Dr. France Prešeren, Šibenik

Kot je povedala predsednica društva Mirjana Knežević, bo društvo v počastitev kulturnega praznika tokrat pripravilo Prešernove dneve kulture z recitalom poezije, razstavo idrijske čipke, delom prizadevnih članic splitskega Triglava, nastopom

kulturnega društva iz Mirne na Dolenjskem in domačo skupino Prešernovke pod vodstvom Mare Bičić. M. M.

SKD Stanko Vraz, Osijek

Tajnik društva Zvonko Horvat nam je poslal prijazno pismo in čestitko z najboljšimi željami. Za oboje se zahvaljujemo, prizadevnemu Zvonku Horvatu, zavzetemu na širokem področju aktivnosti, pa obenem iskreno čestitam za priznanje, ki ga je ob koncu minulega leta prejel kot posameznik, najboljši volonter, med drugim za organizacijo številnih literarnih večerov in okroglih miz, I. in II. dni hrvaške knjige v okviru Osiješkega kulturnega poletja in petdnevnega sejma S knjigo do knjige. Priznanje mu je podelil Center za prostovoljno delo v Osijeku.

Zvonko Horvat nam je poslal tudi zanimivo publikacijo z naslovom Narodne manjšine v Osijeku, ki so jo izdale mestne oblasti, zanimiv pa je predgovor, pod katerim je ime župana Anta Đapića, predsednika Hrvaške stranke prava, ki ob tej priložnosti za spremembo izraža širok posluš za manjšine in človekove pravice. Dejavnost slovenske manjšine je z besedilom in s fotografijami predstavljena na šestih straneh.

Naj omenimo še novo knjigo predsednice SKD Stanko Vraz, književnice Sabine Koželj Horvat, slikanico Med dvema ognjema z ilustracijami Anke Koželj, profesorice likovnega pouka. Govori o romski problematiki, navdih zanjo pa je avtorica dobila ob znanem dogajanju z romsko družino Strojani v Ambrusu.

Počasčeni z veleposlanikovim obiskom: predstavnik slovenske narodne manjšine v mestu in županiji, Zlatko Marolt in Dubravko Sladič, predsednica Sabina Koželj Horvat, podpredsednik društva Damir Kresnik, članica Jasna Momčilović in veleposlanik RS v RH dr. Milan Orožen Adamič. Foto: Zvonko Horvat.

SKD Stanko Vraz: Kultura kot sredstvo miru in skupnosti. Foto: Zvonko Horvat.

Zvonko Horvat
Prva obletnica SKD Stanko Vraz

Z zadovoljstvom smo končali pregled delovanja v prvem letu. Obletnico smo praznovali 22. decembra, ko smo pripravili tudi redno letno skupščino, v priložnostnem programu pa sta nastopila mlada pesnica Jadranka Bošnjak in Žarko Milinović, v tamkajšnjih kulturnih krogih dobro znan pesnik, član društva Anton Ivanović. Z obiskom nas je mesec dni pred tem počastil tudi veleposlanik RS v RH dr. Milan Orožen Adamič.

V društvu imamo književni klub in dobro obiskan tečaj slovenščine, pripravili smo knjižni sejme, na lokalnih manifestacijah smo predstavili slovenske tradicionalne običaje in s predlagano kandidaturo pomagali pri izvolitvi predstavnikov slovenske narodne manjšine za Osijek, kjer živi 139 Slovencev, in županijo,

v kateri jih je 448. Našo dejavnost spremlja-
jo tudi lokalni mediji, med drugim Slavonski
dom, ki je objavil tudi napoved za naše Dneve
slovenske kulture, načrtovane v maju. V eno-
tedenskem programu pa bo med drugim nasto-
pila tudi dramska skupina KPD Bazovica, ki bo
pod vodstvom in v režiji Alojza Usenika upri-
zorila priljubljeno komedijo Piknik s tvojo ženo
Andreja Jelačina.

Literarni večer ob kulturnem prazniku bomo
pripravili v sodelovanju s pesniškim društvom
Anton Ivanošič in se skupaj z njegovimi člani
poklonili spominu na velikega Prešerna in spre-
govorili o pomenu slovenske kulture.

Slovenski dom KPD Zagreb

Odmevna prireditve v mesecu kulture bo v
Glasbenem zavodu v Zagrebu 19. februarja,
ko je napovedan koncert Slovenskega komor-
nega zbor iz Ljubljane. Skupina se uvršča
med svetovno znane izvajalce komorne glasbe.
Dirigenta bosta umetniški vodja zbor Mirko
Cuderman in Vladimir Kranjčević iz Zagreba.
Ob tej priložnosti bodo gostje tudi predstavili
novo zgoščenko, Antologijo hrvaške in sloven-
ske zborovske glasbe, k izidu katere je pripo-
moglo tudi SKD Slovenski dom.

M. M.

PIREditVE V ČASU SLOVENSKEGA PRESEDOVANJA EU

Velika vojna na Krnskem pogorju

V okviru prireditev v času slovenskega predse-
dovanja EU je bila v zagrebški galeriji Zvoni-
mir, ki spada pod Ministrstvo za obrambo RH,
23. januarja odprta zanimiva in pretresljiva
razstava z naslovom Velika vojna na Krnskem
pogorju. Fotografije velikega formata in pre-
pričljivi opisi prikazujejo strahote, ki so jih na
obeh straneh soške fronte preživljali posamez-
niki. Organizator je priznani in tudi na tujem
večkrat nagradjeni Kobariški muzej - namenjen
predvsem obdobju in dogodkom iz prve sveto-
vne vojne -, v sodelovanju z veleposlaništvom
RS v RH in Svetom slovenske narodne manjšine
Zagreba ter hrvaškim ministrstvom za obram-
bo.

Razstava s pretresljivim gradivom je zbudila
izredno veliko zanimanje in pritegnila številne
obiskovalce, med njimi več predstavnikov tujih
veleposlaništev in hrvaških ministrov. Zbrane
sta pozdravila slovenski veleposlanik na Hrva-

škem dr. Milan Orožen Adamić in hrvaški pred-
sednik Stjepan Mesić. Oba sta med drugim po-
udarila pomen razstave za ohranitev spomina
na strahote in v opomin prihodnjim rodovom.

M. M.

Soška fronta, vabilo na razstavo.

Slovenski dom KPD Zagreb

Kot je objavljeno na spletni strani krovne
organizacije www.slovinci.hr, bo društvo kul-
turni praznik tokrat proslavilo na predvečer
praznika v Mestnem gledališču v Varaždinu, na
koncertu znanega Orkestra slovenske policije.
OSP je uradni slovenski protokolarni orkester
s šestdesetletno tradicijo. Koncert bo potekal
v sodelovanju z Veleposlaništvom RS v RH ter
Svetoma slovenske narodne manjšine Zagreba
in Varaždina.

M. M.

NOVO NA KNJIŽNIH POLICAH

Slovenski dom KPD Bazovica je ob nedavnem
jubileju prejel več knjig. Seznam naslovov no-
vih knjig bo objavljen naknadno, za obogatitev
knjižne zbirke pa se vodstvo društva vsem da-
rovalcem iskreno zahvaljuje.

M. M.

Darilo NUK-a

Vodja zbirke tiskov Slovencev zunaj RS v Na-
rodni in univerzitetni knjižnici dr. Rozina Švent
nam je tudi tokrat podarila več knjig: Mojstro-
vine Slovenije dr. Janeza Bogataja, razkošen
in lepo opremljen katalog razstavljenih del na
mednarodni razstavi v okviru projekta, zasno-
vanega 1999 pri založbi Rokus; Slovenske po-
vedke iz 20. stoletja, ki jih je uredila dr. Marija
Stanonik, gre pa za gradivo, ki so ga po celi
Sloveniji in zamejstvu zbirali otroci in odras-
li in je iz več tisoč enot izbranih nekaj sto
najboljših; Kati, zbrano delo vsestranske lju-
biteljske ustvarjalke Kati Turkove, pastirice in
ljudske umetnice z Vrhpolja pri Kamniku, ki ga

je prizadevno zbrala in uredila Joži Kališnik, ter priljubljeno Ježkovo Zvezdico Zaspanko z ilustracijami Gorazda Vahna. Za obogatitev knjižne zbirke iskrena zahvala dr. Rozini Švent in NUK-u. M. M.

in prvi polovici 20. stoletja, na koncu pa ostal prezrt in popolnoma pozabljen.

V tem svojem najambicioznejšem delu je Lenac povezal tri pomembne osebnosti reškega ilirizma - Josipa Završnika, Antuna Mihanoviča in Josipa Ljudevita Cimiottija. Prvi tekst v knjigi se tako nanaša na vidnega hrvaškega pravo-

pisnega reformatorja slovenskega rodu, Josipa Završnika (1769-1842), ki je po mnenju avtorja predhodnik ilirskega gibanja. Završnik pa je med drugim omenjen tudi v Lukežičevih knjigah Fluminensia Slovenica (ICR, 2007) in Ogledalo baščinsko (ICR, 2006).

M. M.

NESPREGLEDANO

Dve domovini

V strokovni reviji Dve domovini (26/2007), ki jo izdaja Inštitut za slovensko izseljenstvo Znanstvenoraziskovalnega centra Slovenske akademije znanosti in umetnosti, je izšla ocena slavistke Vladke Tucović o knjigi Fluminensia Slovenica dr. Irvina Lukežiča, ki je ob izidu marca lani naletela na velik odziv na Reki in tudi v Sloveniji.

Vladka Tucović, sicer zaposlena na Univerzi na Primorskem, pa sporoča, da bo študija o reških Slovencih, katere sozaložnik je KPD Bazovica, v začetku tega leta predvidoma predstavljena tudi v Kopru.

Upajmo, da bomo dočakali tudi njen prevod v slovenščino in da bo Urad za Slovence v zamejstvu in po svetu založbi ICR (Izdavaški centar Rijeka) za ta projekt odobril sredstva, zaprosena na letošnjem razpisu. M. M.

Državni arhiv, Reka Reški ilirski triptih in drugi ogledi

Reška založba ICR (Izdavaški centar Rijeka) je ob koncu leta predstavila knjigo Reški ilirski triptih in drugi ogledi avtorja Rikarda Lenca Riječanina. Gre za nov naslov iz zbirke Fluminensia, njen urednik, dr. Irvin Lukežič, pa je tudi spregovoril o tem odvetniku, prevajalcu, publicistu, politiku in eruditu s Sušaka, ki je sodil med reško inteligenco v drugi polovici 19.

Iz preteklosti gimnazije na Sušaku

V okviru spremljajočih publikacij reškega dnevnika Novi list je ob koncu leta izšla drobna knjižica z naslovom Iz preteklosti gimnazije na Sušaku (Iz prošlosti sušačke gimnazije). Gre za ponatis publikacije, izdane leta 1927, ob tristoletni obletnici (1627-1927), napisal pa jo je duhovnik, zgodovinar in politik Andrija Rački. Ponatis s spremno besedo Krešimirja Cvjetkovića je objavljen v počastitev 50. obletnice smrti župnika Račkega. Zanimiva vsebina prinaša dokumentacijo o delovanju šole, v podatkih o ravnateljih, profesorjih in dijakih pa med drugim omenja vrsto slovenskih imen, npr. Matija Čop, Mihajlo Trlejš, Lovro Hribar, Ivan Kobler, Vjekoslav Celigoj, Franjo Kresnic, Janez Terdina, Fran Željelj, Ivan Dežman ...

Kristalni mikrofoni Janezu Dolinarju

Društvo poklicnih radijskih in televizijskih napovedovalcev Slovenije (www.drustvo-napovedovalcev.si) je v studiu Radia Slovenije decembra lani že četrtoč podelilo kristalna mikrofona. Nagrado, ki jo podelijo vsaki dve leti, sta prejela Ivan Lotrič in Janez Dolinar, priznanje za najobetavnejšega napovedovalca pa je dobil Andrej Hofer.

Priljubljenemu slovenskemu napovedovalcu Janezu Dolinarju, ki je na Koncertu iz naših krajev maja lani očaral tudi obiskovalce v dvorani KPD Bazovica in s svojim nastopom obogatil nedavno svečano akademijo, tudi naše iskrene čestitke.

M. K., M. M.

Pod previsnimi stenami Kantride 1937–2007

Atletski klub Kvarner Autotrans je ob 70-letnici delovanja decembra lani predstavil monografijo in film o klubu. Zajetna publikacija, ki jo je pripravil Tonko Kraljič, prinaša bogato dokumentirano gradivo in fotografije iz dolgoletnega delovanja kluba, v katerem se je zvrstilo več generacij, imena pa pričajo, da so bili med člani številni tudi slovenskega rodu. Ena od njih je nekdanja atletinja in večkratna zmagovalka na tekmovanjih, Anita Sluga, por. Simonić, članica KPD Bazovica, ki se ji zahvaljujemo za obvestilo in vpogled v monografijo. Monografijo je izdala reška založba Adamić.

M. M.

Bronasta medalja za Lino Stock

Na svetovnem tekmovanju jadralcev v Južnoafriški republiki 4. januarja letos je tretje mesto v jadranju, klasa laser 4.7, dosegla Lina Stock iz JK Opatija, pod trenerskim vodstvom Damirja Nakrsta. Lina, tudi mlada članica KPD Bazovica, se z jadranjem uspešno ukvarja od sedmega leta starosti, sicer pa je dijakinja

srednje medicinske šole na Reki, kjer prav tako dosega odlične rezultate, saj so jo razglasili za učenko generacije. Iskrene čestitke! M. M.

AKTUALNO

Danilo Türk prevzel mesto predsednika RS

Danilo Türk je kot tretji predsednik Republike Slovenije prevzel 23. decembra to mesto od dosedanjega predsednika Janeza Drnovška. Pred tem je prisegel na slavnostni seji državnega zbora in med drugim dejal, da je predsedniško dolžnost sprejel z globokim občutkom odgovornosti in zavezanosti vsem prebivalcem naše države ter se tudi zahvalil svojemu predhodniku Janezu Drnovšku za prispevek k uspešnosti in ugledu Slovenije, za kar si je prislužil gromek aplavz zbranih v parlamentu. Novi predsednik je imel prvi pomembnejši javni nastop 13. januarja, z govorom na proslavi v počastitev Dražgoške bitke leta 1942, enega najbolj tragičnih dogodkov druge svetovne vojne, ko so Nemci po bitki pobili domačine in vas požgali. Dražgoše je označil za simbol upora in uspeha ter med drugim poudaril pomen slovenskega odporništva in pozval k spravi, ki naj temelji na skupnem pogledu v prihodnost, dotaknil pa se je tudi aktualnih razmer v svetu.

Janez Drnovšek

Janez Drnovšek je politik, ki je presenetil s svojo človekostjo, iskrenostjo in skromnostjo, piše na spletni strani www.rtvlo.si. V spominu nam bo ostal kot predsednik, ki je iz politike skušal izkoreniniti tradicionalne vzorce vedenja in politiko kot vladanje družbi usmeriti na višjo raven zavesti. V zadnjih letih je izdal več knjig z duhovno tematiko, ki so postale prave uspešnice, na zunanjepolitičnem področju pa je pozornost pritegnil s predlogom za neodvisno Kosovo in diplomatskim prizadevanjem za preprečitev humanitarne katastrofe v Darfurju ter obiskom Bolivije, kjer se je udeležil zgodovinskega imenovanja prvega predsednika indijanskega rodu, Eva Moralesa. V Sloveniji je ustanovil je Gibanje za pravičnost in razvoj, katerega temeljni namen je ozaveščanje ljudi

o različnih družbenih in okoljskih vprašanjih.
Več: www.rtvsllo.si, www.mladina.si, www.vest.si, www.gibanje.org M. M.

Konferenca medkulturnega dialoga

V okviru začetka evropskega leta medkulturnega dialoga sta bili podpisani deklaracija o medkulturnem dialogu in izjava o pomenu javnih servisov. Poročila posameznih sekcij - za kulturo in umetnost, za izobraževanje in znanost ter za medije in trajnostni gospodarski razvoj - med drugim poudarjajo pomen dostopnosti kulturnih dobrin tudi socialno šibkejšim skupinam in vsem manjšinam, opozarjajo na vlogo medijev, ki kulturnim vsebinam namenjajo premalo pozornosti, pomembno in usmerjevalno vlogo kulture pri razvoju pa priznavajo tudi gospodarstveniki. Izjavo so potrdili tudi predstavniki nacionalnih televizijskih in radijskih hiš iz Avstrije, Italije, Madžarske, Hrvaške in Slovenije.

“Danes smo priča množičnemu priseljevanju, zato je medkulturni dialog univerzalna potreba, saj Evropa ni trdnjava za izbrance,” je poudaril Türk in dejal, da zaradi revščine velik del sveta pri medkulturnem dialogu sploh ne more sodelovati. Foto: www.rtvsllo.si

Na otvoritveni slovesnosti ob evropskem letu medkulturnega dialoga sta zbrane poleg visokih predstavnikov EU nagovorila tudi predsednika države in vlade RS. Danilo Türk je med drugim dejal, da je Evropa mogoča samo kot del globalnega sveta, treba pa je gojiti tudi druge univerzalne vrednote, kot so mir, napredek človeštva in solidarnost, saj je le tako mogoče sobivanje med predstavniki različnih kultur in narodnosti. Janez Janša pa je poudaril, da je leto medkulturnega dialoga dvojna priložnost, da Evropa okrepi vero vase in dialog z drugimi kulturami. Več: www.rtvsllo.si M. M.

Jubilejno leto 2008

500. obletnica Trubarjevega rojstva

V spomin na enega najpomembnejših mož v slovenski zgodovini so napovedane številne kulturne prireditve, povezane z njegovim življenjem in delom, izšel pa bo tudi spominski kovancec. Nekatero so bile že januarja: v znanstvenoraziskovalnem centru Slovenske akademije znanosti in umetnosti so 14. januarja predstavili predavanje z naslovom Za sledmi še malo poznanega Trubarja avtorice dr. Francke Premk, sodelavke Inštituta za slovenski jezik Frana Ramovša ZRC SAZU oz. Sekcije za zgodovino slovenskega jezika, ki se ukvarja z izdelavo slovarja jezika slovenskih protestantskih piscev 16. stoletja. Prispevek sodi v širši sklop slovensko-švicarsko-italijansko-hrvaških književnih stikov in prevodov v 16. stoletju.

Osrednja slovesnost bo potekala 30. oktobra na predvečer dneva reformacije v Cankarjevem domu, jubilej pa bodo med drugimi počastili tudi Narodni muzej Slovenije z razstavo Trubar v času in prostoru (6. marec), ZRC SAZU z mednarodnim simpozijem Jeziki, identitete, pripadnosti med središči in obrobji (5.-7. junij) ter Slovensko protestantsko društvo Primož Trubar, ki bo izdalo dvojno številko revije za vprašanja protestantizma Stati inu obstati, posvečeno velikemu reformatorju in njegovi zapuščini. Društvo bo v nemških krajih, kjer je Trubar živel in deloval po letu 1548, ko je moral zbežati iz Slovenije, spomin nanj počastilo s slovesnostmi pri spomenikih, dvojezičnim bogoslužjem v cerkvah, kjer je pridigal, in spremljajočim kulturno-umetniškim programom. Po Trubarju pa bodo v Rothenburgu in Kempntnu predvidoma poimenovali ulico in trg, v slednjem pa odkrili tudi doprsni kip.

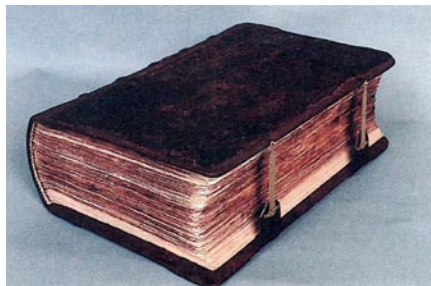
Trubarju bo jeseni posvečena tudi 13. številka glasila društva Lubi Slovenci, ki bo skupaj s Slovenskim društvom informatika maja v Mariboru pripravil simpozij Trubar in internet - Slovenci na začetku in koncu Gutenbergove galaksije.

Na domačiji na Raščici v občini Velike Lašče bo osrednja prireditev 8. junija, dan pred Trubarjevim rojstnim dnem, sicer pa bodo spomin nanj obudili še z vrsto drugih dogajanj.

Celotni program, ki ga bodo sproti dopolnjevali, je na vpogled na spletni strani urada slovenske nacionalne komisije za Unesco, obletnica pa je, kot smo že objavili, uvrščena na Unescov seznam.

Posebej pa naj omenimo še fotografsko razstavo z naslovom Reka, moje mesto, ki jo zavod Parnas pripravlja v sodelovanju s KPD Bazovica.

Odpirna bo 29. marca na Trubarjevi domačiji v Rašici. Več: www.unesco.si, www.zavod-par-nas.org M. M.

Dalmatinova Biblija. Foto: www.rtvsllo.si

Vrnitev Slovencev v preambulo hrvaške ustave?

Kot je bilo pričakovati, so HDZ pri sestavi nove vlade podprli tudi manjšinski poslanci, med njimi znova dr. Šemso Tanković - tudi v tem mandatu izvoljen kot skupni predstavnik bošnjaške, albanske, makedonske, črnogorske in slovenske narodne manjšine -, kljub predhodno podpisaneu sporazumu s SDP-jem. Po njegovih besedah mu je premier Sanader (znova) obljubil, da bo med drugim imeni Bošnjakov in Slovencev vrnil v preambulo hrvaške ustave, če jo bodo spreminjali. Pravica do dvojnega glasovanja manjšin je ostala predmet nadaljnjih dogovorov.

M. M.

Prešernova nagrada

Na dan Prešernovega rojstva 3. decembra sta bila razglašena dobitnika Prešernove nagrade 2007 za življenjsko delo, prevajalec in književnik Janez Gradišnik in oblikovalec Miljenko Licul. Tradicionalna proslava ob obletnici smrti Franceta Prešerna bo tokrat potekala v SNG Maribor, na predvečer kulturnega praznika.

Janez Gradišnik

Publicist, pripovednik, leksikograf, predvsem pa eden največjih slovenskih prevajalcev Janez Gradišnik je septembra lani praznoval svojo 90-letnico. V dolgoletni karieri se je proslavil predvsem s prevodi iz nemškega, angleškega, francoskega, ruskega in srbskega jezika. Po njegovi zaslugi lahko v slovenskem jeziku prebiramo dela Hemingwaya, Kafke, Joycea, Hesseja, Camusa in Bulgakova. Gradišnik je pisal tudi teoretske prispevke in je eden redkih še živčih pričevalcev o dejanjih

in osebnosti Edvarda Kocbeka; pred 2. svetovno vojno je namreč pripadal krogu katoliških intelektualcev, ki so se zbirali okrog Kocbeka in revije Dejanje. Za svoje delo je bil večkrat nagrajen, med drugim je prejel Sovretovo nagrado in nagrado Prešernovega sklada.

Eden največjih slovenskih prevajalcev Janez Gradišnik. Foto: MMC RTV SLO

Miljenko Licul

Je "oče" slovenskih evrokovancev, njegova dela na področju grafičnega oblikovanja pa že nekaj časa veljajo za referenco najvišje kakovosti. Širša javnost ga pozna tudi po oblikovanju tolarjev, potnih listov, osebnih izkaznic, kartic zdravstvenega zavarovanja, nalepk za pivo. Vizualna funkcionalnost teh dokumentov govori sama zase. Grafično oblikovani predmeti in besedila so pot ne samo k dvigu ali padcu vizualne kulture, ampak tudi k razumevanju ali nerazumevanju sveta, je najpomembnejše sporočilo Liculove ustvarjalnosti. Leta 1985 je prejel nagrado Prešernovega sklada, leta 1988 pa Plečnikovo nagrado.

M. M.

Miljenko Licul. Njegova ustvarjalnost sporoča, da je današnji svet, ob vsej tehnologiji ali pa prav zaradi nje, prostor, v katerem se je treba z vsem naporom posvetiti tudi najbolj banalnim vsebinam.

Foto: MMC RTV SLO

Obletnice Parme ter Benjamina in Gustava Ipavca

Letos Slovenska filharmonija praznuje sto let, okrogle obletnice pa bodo tudi za slovenske skladatelje: leta 1858 se je v Trstu rodil operni skladatelj Viktor Parma (opere Zlatorog, Caričine Amazonke, Ksenija in Urh), petdeset let pozneje skladatelj, pianist, pedagog in kritik Pavel Šivic (opereta Oj, ta prešmentana lju-bezen in opera Samorog), minilo pa bo tudi sto let od smrti bratov Benjamina in Gustava Ipavca, ki sta se rodila v Šentjurju pri Celju v znani družini zdravnikov in glasbenikov. Benjamin, po slogu romantik, je znan po Serenadi za godalni orkester, avtor vokalnih in klavirskih skladb, opere Teharski plemiči in operete Tič-nik, posebej znani pa so samospevi Nezakonska mati, Ciganka Marija, Menih, Oblaku, Mak žari, Čez noč in Na poljani. Gustav je v slogu glasbe-ne romantike skladal večinoma vokalne sklad-be, zborovske pesmi, kot so Slovenec sem, Budnica, Planinska roža, Kje so tiste stezice in druge, pa so že ponarodele in so še danes na repertoarju marsikaterega slovenskega zbora. Oba sta umrla leta 1908. Več: www.rtvsl.si

M. M.

Razpis revije Moja Slovenija

Mesečnik Moja Slovenija, ki je začel izhajati po ukinitvi priljubljene revije Slovenija.svet, namenjene rojakom po vsem svetu, je decembra objavil razpis za najboljše literarne prispevke. Najboljši bodo objavljeni in nagrajeni, prav vsi pa objavljeni v zborniku društva Likus. Rok za prispevke je 29. februar 2008, naslov pa je: Likus, Slomškov trg 5, 2000 Maribor, RS.

Razpis za oblikovanje logotipa o varovanju dediščine

Organizacija UNESCO je razpisala natečaj za oblikovanje logotipa Konvencije o varovanju nematerialne kulturne dediščine. K sodelovanju so vabljene vse regije sveta, organizacija pa spodbuja predloge profesionalnih in amaterskih oblikovalcev in umetnikov. Več: www.unesco.si

M. M.

Koledar Kraljev ulice

Društvo za pomoč in samopomoč brezdomcev Kralji ulice je decembra v Ljubljani postavilo stojnico, ob kateri so brezdomci prodajali Kraljedarje, manjše knjižice, v kateri so poleg datumov in prostora za zapiske dodane še

misli anonimnih brezdomcev. Od dveh evrov, cene enega koledarja, katerega naklada je 2.500 izvodov, je uličnim prodajalcem ostala polovica. Društvo Kralji ulice, ustanovljeno leta 2005 na Pedagoški fakulteti v Ljubljani, za svoje strokovno delovanje izdaja tudi prvi slovenski časopis brezdomcev Kralji ulice, ki ga soustvarja 20 brezdomcev, katerih zgodbe povprečno prodajo v 10.000 izvodih. Njegova cena je 1 evro, polovica od tega ostane uličnim prodajalcem. Vsebinsko časopis prinaša bogat nabor zgodb, anekdot, pripovedi, razmišljanj, slikovnega in drugega gradiva, ki z različnih zornih kotov osvetljujejo brezdomstvo. Nastal je kot rezultat študijskih vaj na terenu v okviru izbirnega predmeta Delo z brezdomci pri socialni pedagogiki. Nosilka predmeta Špela Razpotnik pravi, da zamisel ni nova, saj eden najbolj znanih in razširjenih cestnih časopisov v svetu, The Big Issue, v Londonu izhaja od leta 1991 kot štirinajstdnevnik z naklado 50.000 izvodov. Več: www.vest.si, www.kraljiulice.org

M. M.

Razdal sem vse. Denar, papirčke, ogenj, energijo in ponos. Začel se je nov dan: sončen, hladen, miren. Kolo je za popraviti, razmišljam o novem. Novega bo treba ukrast ... Naj mi kolo škriplje, naj sem brez denarja, papirčkov, ognja, energije in ponosa, vem, da bom vse dobil nazaj. Ker imam dušo, ki jo varuje neka skrivna sila, prijatelje, ki me imajo radi, družino, čeprav razsuto. Ker je svet dober in poln prijetnih presenečenj. Kavica. www.kraljiulice.org

Ljubiteljski zgodovinar, pesnik in pisatelj Slavko Malnar iz Trstja, znani raziskovalec lokalne zgodovine in predvsem jezika na območju Gorskega kotarja, je v znanstvenoraziskovalnem centru Slovenske akademije znanosti in umetnosti v Ljubljani ob koncu minulega leta predstavil predavanje Dialekti čabarskega kraja. Za avtorja, ki je objavil že bogato zbirko knjig na temo Gorskega kotarja, to pomeni novo spodbudo in strokovno priznanje njegovemu marljivemu delu.

Drugi dober tovrstni poznavalec, Marko Smole, večletni uspešni raziskovalec doline Čabranke in okoliških krajev ter lastnik znane ohranjenosti in lepo obnovljene hiše družine Čop v tamkajšnji vasi Plešče, v svojem sporočilu ob tem poudarja, da je to pomenilo uspeh tudi za preostale kulturnike v Čabru, obenem pa je bilo lepa priložnost za promocijo tega mesteca in okolice ter tamkajšnjega prebivalstva in kulturne tradicije.

M.M.

Zgodovina čabarskega kraja

Slavko Malnar pa je 26. januarja v Domu 12. september v Trstju (Tršče) predstavil tudi knjigo Zgodovina čabarskega kraja. Po mnenju Marka Smoleta, dobiva območje zdajšnje občine Čabar po dolgih letih marljivega dela, zbiranja in študija dokumentov prvo obširnejšo knjigo o lastni zgodovini, ki jo je napisal domačin.

Knjigo *Povijest čabranskog kraja* je konec lanskega leta izdala čabarska podružnica Matice Hrvške in jo bo 21. februarja predstavila tudi v Ronjih pri Reki.

Kot je v navadi v teh krajih, je tudi ta dogodek v Trstju potekal v gostoljubnem in priskrbenem ozračju iskrene dobrodošlice za domačine ter številne goste in prijatelje, ki jih zanima ta malce odmaknjeni del obmejne Hrvške, ki je bil celotno zgodovino močno povezan s slovenskim kulturnim prostorom, zanimiv pa je tudi zaradi svojih kulturnih in naravnih lepot.

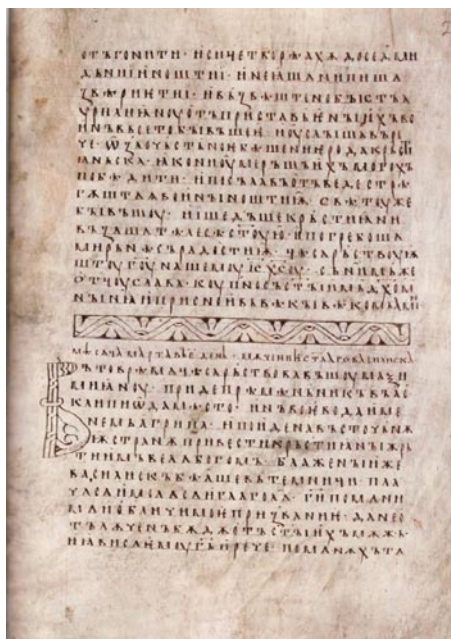
M.M.

ZANIMIVOSTI

Unesco je na seznam programa Spomin sveta decembra lani uvrstil Supraselski zbornik (Codex Suprasliensis) kot prvi dokument v la-

sti kake slovenske institucije. Gre za rezultat usklajenega delovanja vseh treh lastnic rokopisa, Narodne knjižnice v Varšavi (151 listov), Nacionalne knjižnice v Sankt Peterburgu (16 listov) in Narodne in univerzitetne knjižnice v Ljubljani (118 listov). Rokopis iz prve polovice 11. stoletja izvira iz vzhodne Bolgarije; je najobsežnejši med redkimi ohranjenimi rokopisi v starocerkveni slovanščini in eno najzgodnejših pričevanj o prevzemu krščanstva pri Slovanih ter vir neprecenljive vrednosti za študij jezika, pisave in kulture. Uvrstitev na seznam tudi opozarja na pomen ohranjanja kolektivnega spomina človeštva in omogočanja dostopa do dragocenih dokumentov; več: www.unesco.si

M. M.

ŠTUDIJ V SLOVENIJI

Informativno svetovanje za izbiro študija

Karierni center Univerze v Ljubljani je začel informativno svetovanje za izbiro študija. Dodatne informacije in študijskih programih in promocijske brošure vseh fakultet, akademij in visokih šol, ki so članice Univerze v Ljubljani, je mogoče brezplačno dobiti v času uradnih ur od ponedeljka do četrтка med 15:00 in 16:30 uro, ob torkih in sredo pa tudi v dopoldanskem času od 9:00 do 11:00 ure. Za dodatna

vprašanja je na voljo naslov elektronske pošte kc@uni-lj.si ali telefonska številka 00 386 1 2443 732. Svetovalnica Kariernega centra je v prostorih uprave Univerze v Ljubljani, na Kongresnem trgu 12 v Ljubljani. Razpis bo izšel 31. januarja.

Informativni dan na slovenskih univerzah bo 15. in 16. februarja ob 10.00 in 15.00, predstavitev možnosti za pridobitev štipendij za potomce slovenskega rodu pa bo v zbornični dvorani univerze v Ljubljani na Kongresnem trgu 12.

V Slovenskem domu KPD Bazovica na Reki bo do informacije o študiju predstavljene 8. februarja ob 19.00 uri. Organizator je Svet slovenske narodne manjšine Primorsko-goranske županije, v okviru projekta Slovenska informativna točka Si-T.

Informacije o študiju tudi ob sredah (10.00 - 13.00). Več: www.uni-lj.si M. M.

ŠTIPENDIJE Razpis

Ministrstvo za znanost, izobraževanje in šport RH je na podlagi dvostranskega protokola razpisalo natečaj za podelitev štipendij za dodiplomsko in podiplomsko izpopolnjevanje v RS v 2008/2009. Gre za enosemestrške štipendije za študente slovenskega jezika ter za individualno podiplomsko in študijsko izpopolnjevanje od treh do šestih mesecev za kandidate do 35. leta starosti. Več na spletnih straneh ministrstva in www.stipendije.info, www.cmepius.si. Jasmina Dlačić M.M.

Umrli publicist Marko Zorko

Po dolgotrajni bolezni je 21. januarja v Ljubljani umrl publicist in pisatelj Marko Zorko. Rodil se je leta 1944 v Mariboru in tam končal gimnazijo. Študiral je dramaturgijo na tedanji AGRFTV, tri leta delal na SAZU kot knjižničar, nato pa začel svojo novinarsko in publicistično kariero. Njegove kolumne, ki jih je dolga leta pisal za Sobotno prilogo Dela, za Razglede, 7D in zadnji dve leti za Mladino, so imele širok krog bralcev in navdušencev. Pred nekaj meseci je Mladina izdala njegovo delo Knjiga mrtvih: to ni kuharska knjiga, to je ena sama ljubezen, ki je bila v prednovoletnem času knjižna uspešnica. S svojim pisateljskim in publicističnim opusom se bo Marko Zorko v slovensko zgodovino gotovo vpisal kot eden najiskrivejših duhov. Več: www.rtvlo.si, www.delo.si M. M.

OBVESTILO DRAMSKA SKUPINA

Vse zainteresirane za sodelovanje v dramski skupini KPD Bazovica vabimo na sestanek, ki bo 21. februarja 2008 ob 19.00 v društvu. Tema pogovora bo dejavnost skupine v prihodnje.

ZAHVALA

Uredništvo in izdajatelj se iskreno zahvaljujemo študentu reške likovne akademije Krispinu Stocku za sodelovanje in oblikovanje nove podobe Kažipota.

Veleposlaništvo Republike Slovenije v RH
Alagovičeva 30, 10 000 Zagreb, RH

Veleposlanik:
dr. Milan Orožen Adamič

Uradne ure:
ponedeljek-petek od 9.00 do 12.00

tel.: + 385 1 63 11 000
faks: + 385 1 61 77 236
el. pošta: [vzg\(at\)gov.si](mailto:vzg(at)gov.si)
spletna stran:
<http://zagreb.veleposlanistvo.si>

Konzularne informacije

tel.: + 385 1 63 11 014, + 385 1 63 11 015
faks: + 385 1 46 80 387
konzularni pult (v uradnih urah za stranke):
tel.: + 385 1 63 11 013, + 385 1 63 11 026

Konzularni dan na Reki:
Slovenski dom KPD Bazovica
Ul. Podpinjol 43:
Predvidoma 7. maja 2008
10.00-13.00 in 16.00-18.00

Državljanom RS je v nujnih primerih zagotovljen kontakt z dežurnim diplomatom: med tednom: od 16:30 ure dalje v času vikenda in praznikov: 24 ur
tel.: +385 98 462 666